

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.006.03.2023

Izabela Siedlikowska
Dyrektor Zaocznego Liceum
Ogólnokształcącego dla Dorosłych
„Cosinus” w Opolu
ul. Władysława Reymonta 16
45-066 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/067 – Funkcjonowanie systemu finansowania szkół niepublicznych kształcących osoby dorosłe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące „Cosinus” w Opolu ¹ , ul. Władysława Reymonta 16, 45-66 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Siedlikowska, Dyrektor Liceum, od 1 kwietnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Ewa Krępa-Nadol, Dyrektor Liceum, od 25 marca 2022 r. do 1 kwietnia 2023 r., Małgorzata Kowalczyk, Dyrektor Liceum, od 10 kwietnia 2019 r. do 25 marca 2022 r., Rafał Kawalko, Dyrektor Liceum od 1 września 2018 r. do 10 kwietnia 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Pobieranie dotacji 2. Wykorzystanie dotacji
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023 (do 30 czerwca), z uwzględnieniem zdarzeń z okresu wcześniejszego, mających istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą NIK
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Marlena Przybylak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/39/2023 z 17 kwietnia 2023 r. 2. Krzysztof Rajczyk, główny specjalista kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr LOP/51/2023 z 15 maja 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Liceum.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2022 Liceum, dla którego organem prowadzącym była Fundacja Cosinus Edukacja GL, prawidłowo wykazywało liczbę absolwentów celem uzyskania dotacji za efekty kształcenia, tj. zgodnie z zasadami określonymi art. 26 ust. 5 ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁴.

Jednakże nieprawidłowo wykazywało słuchaczy do dotacji, na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁵. Skutkowało to pobraniem nienależnej dotacji w kwocie 2,1 tys. zł⁶ i dotyczyło to 17 z 40 (42,5%) słuchaczy Liceum, których dokumentacja była objęta kontrolą⁷.

Pozostałe stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na: nieprzekazaniu do Systemu Informacji Oświatowej (dalej: SIO)⁸ danych dotyczących uczniów oraz przekazaniu danych niezgodnych ze stanem faktycznym, prowadzeniu dokumentacji przebiegu nauczania niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz niezapewnieniu prawidłowej realizacji planów nauczania.

Dotacje otrzymane od Miasta Opola, organu dotującego, w objętej szczegółowym badaniem kwocie 140,8 tys. zł⁹ - przeznaczono na dofinansowanie realizacji zadań Liceum oraz na pokrycie wydatków określonych w art. 35 ust. 1 ufzo.

Środki te zostały prawidłowo wykazane w rozliczeniach dotacji za lata 2019-2022, przekazanych przez organ prowadzący organowi dotującemu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Pobieranie dotacji

1. Liceum zostało wpisane do ewidencji szkół i placówek niepublicznych, prowadzonej przez Prezydenta Miasta Opole, pod numerem ewidencyjnym 12/2010/9¹¹, jako czteroletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych, które kształci w systemie zaocznym. Osobą prawną prowadzącą Szkołę¹² od 1 stycznia 2019 r., była Fundacja Cosinus Edukacja GL¹³.

(akta kontroli str. 13-27, 148-152)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1400. Dalej: ufzo.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1400. Dalej: ufzo.

⁶ W czterech różnych latach budżetowych. Kwota nadmiernie pobranej dotacji stanowiła 9,2% łącznej kwoty dotacji pobranej na słuchaczy w badanej próbie.

⁷ Łącznie za 23 miesiące.

⁸ O którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2597, ze zm.) – dalej: ustawa o SIO.

⁹ Tj. 35% rozliczonych w kwocie 402 tys. zł.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Zaświadczenie o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych Miasta Opole z 15 grudnia 2020 r. (Oś.W.4430-004/10,OŚ-A-KW486/20) oraz zaświadczenia nr 12/2010/8 z 4 marca 2019 r. i nr 12/2010/7 z 10 stycznia 2019 r. Wcześniej niepubliczna szkoła ponadgimnazjalna (zaświadczenia od nr 12/2010 do nr 12/2010/6).

¹² Zgodnie z wpisem do ewidencji szkół i placówek niepublicznych działających na terenie Miasta Opole z 10 stycznia 2019 r.

¹³ Dalej: Fundacja.

Zgodnie z art. 172 ust. 1 z dnia 14 grudnia 2016 r. ustawy Prawo oświatowe¹⁴, Liceum działało na podstawie *Statutu* nadanego przez organ prowadzący¹⁵. W *Statucie* Liceum zawarto postanowienia określone w art. 172 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe, w tym dotyczące trybu przyjmowania¹⁶ i skreślenia przez dyrektora szkoły osób z listy słuchaczy¹⁷, w drodze decyzji administracyjnej, podjętej na podstawie uchwały rady pedagogicznej. Organ prowadzący, od 1 lutego 2023 r., wprowadził czesne (opłatę za usługę nauczania) w wysokości 79 zł miesięcznie za semestr I, II, III i IV oraz 119 zł miesięcznie za semestr V, VI, VII i VIII¹⁸.

(akta kontroli str. 26-27, 30-145, 165, 279-280)

Liczba uczniów zapisanych do Liceum oraz zgłoszonych do SIO wyniosła na dzień 30 września w kolejnych latach szkolnych: 121 (2019/2022), 242 (2020/2021), 202 (2021/2022) i 171 (2022/2023). Liceum ukończyło odpowiednio: 22 uczniów w roku szkolnym 2019/2020, 32 uczniów w roku 2020/2021, 65 uczniów w roku 2021/2022 oraz 25 uczniów w roku 2022/2023. Świadectwa dojrzałości otrzymało odpowiednio: pięciu uczniów w roku szkolnym 2020/2021 i 13 w roku 2021/2022. W okresie objętym kontrolą Liceum prowadziło naukę w systemie zaocznym¹⁹.

(akta kontroli str. 2627, 148-152, 281, 352-357, 377-387, 558)

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że: *Biorąc pod uwagę stan faktyczny słuchaczy, zapisanych w Liceum od momentu wprowadzenia opłat (luty 2023) uległ on zmniejszeniu. Dodatkowo zestawiając rok 2022 wiosna (bez wprowadzonych opłat) i 2023 wiosna (luty wprowadzono opłaty w związku z drastycznie obniżoną subwencją na liceum przez państwo) różnica jest na poziomie -44% w liczbie słuchaczy szkoły. Według ogólnej tendencji po październiku nie zwiększa się liczba słuchaczy. W miesiącu październiku rekrutacja ulega zamknięciu. W miesiącu tym i kolejnych (z przyczyn losowych) pojedyncze osoby rezygnują z nauki i odbierają dokumenty zapisowe. W kolejnych miesiącach, tj. zgodnie ze statutem szkoły, dokonywane są skreślenia z list, z tytułu niezaliczenia semestru. Mimo kolejnego naboru (dla którego zajęcia rozpoczynają się w lutym) liczba słuchaczy i tak jest niższa niż ta wykazana na 30 września w SIO.*

(akta kontroli str. 26-27, 148-152, 352-357)

2. Liceum, stosownie do art. 14 ust. 3 pkt 4 ustawy Prawo oświatowe, prowadziło dokumentację przebiegu nauczania ustaloną dla szkół publicznych, na którą składały się m.in.: 1/ księga słuchaczy, 2/ dzienniki lekcyjne, 3/ protokoły egzaminów

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm.

¹⁵ W okresie objętym kontrolą obowiązywało sześć statutów, tj. od 1 stycznia 2019 r. (II); od 1 marca 2019 r. (III); od 1 maja 2019 r. (III); od 1 grudnia 2019 r. (IV), od 1 grudnia 2020 r. (V) oraz od 1 września 2022 r. (VI).

¹⁶ Od 1 września 2022 r. do Liceum przyjmowane były osoby po ukończeniu ośmioletniej szkoły podstawowej lub gimnazjum; dwa razy w roku: 1/ na semestr jesienny (od 1 września do 31 stycznia), 2/ na semestr zimowy (od 1 lutego do 31 sierpnia). Podstawą przyjęcia do Liceum było świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej lub gimnazjum, kwestionariusz osobowy oraz odbycie rozmowy kwalifikacyjnej.

¹⁷ W przypadkach: 1/ picia alkoholu lub przebywania pod wpływem alkoholu na terenie szkoły; 2/ zażywania na terenie szkoły narkotyków lub innych środków odurzających lub przebywanie na pod wpływem tych środków na terenie szkoły; 3/ notorycznego zakłócania zajęć lub agresywnego zachowania wobec słuchaczy, nauczycieli i innych pracowników szkoły; 4/ umyślnego spowodowania uszkodzenia ciała słuchaczy, nauczycieli lub innych pracowników szkoły; 5/ kradzieży, wymuszenia, oszustwa, przestępstw komputerowych, rozprowadzania narkotyków lub innych środków odurzających; 6/ dokonywania czynów stanowiących naruszenie prawa lub naruszenie dóbr osobistych innych słuchaczy i pracowników szkoły; 7/ dokonywania czynów stanowiących naruszenie prawa lub naruszenie dóbr osobistych innych słuchaczy i pracowników szkoły; 8/ naruszenia dobrego imienia szkoły lub jej pracowników, w tym również w internecie i mediach społecznościowych; 9/ zalegania powyżej 30 dni z opłatami wynikającymi z regulaminu opłat; 10/ w przypadkach nieuzyskania 50% obecności w co najmniej dwóch miesiącach nauki; 11/ kiedy zachowanie słuchacza zagraża i zdrowiu jego, lub życiu i zdrowiu innych osób uczestniczących w procesie dydaktycznym, w szczególności: słuchaczy, nauczycieli, pracowników szkoły.

¹⁸ Regulamin opłat w Zaocznym Liceum Ogólnokształcącym „Cosinus” w Opolu obowiązujący od semestru wiosennego w roku szkolnym 2022/2023 (na podstawie § 52 ust. 1 pkt 1 ust. 3 w związku z § 23 ust. 3 pkt 11 *Statutu*).

¹⁹ Liczebność oddziałów: pięć w 2019/2020, po sześć w latach 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023.

semestralnych 4/ uchwały Rady Pedagogicznej w sprawie klasyfikowania i promowania uczniów oraz ukończenia szkoły oraz 5/ arkusze ocen słuchaczy szkoły²⁰. Na podstawie kontroli, obejmującej dokumentację przebiegu nauczania²¹ 40 słuchaczy²², stwierdzono, że: 1/ wszystkie dzienniki lekcyjne zawierały: tygodniowy rozkład zajęć oraz listę obecności, która stanowiła integralną część dziennika; 2/ dzienniki lekcyjne nie zawsze zawierały wymagane²³ wpisy, dotyczące a/ tematów zajęć; b/ ocen (bieżących, z egzaminów i semestralnych); c/ podpisów nauczycieli, potwierdzających przeprowadzenie zajęć; d/ liczby przeprowadzonych zajęć oraz zrealizowanych przedmiotów, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*; 3/ liczba realizowanych w poszczególnych oddziałach zajęć²⁴ była zgodna ze szkolnymi planami nauczania, z wyjątkiem przypadków opisanych w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*; 4/ zazwyczaj prawidłowo prowadzono arkusze ocen, niemniej wystąpiły przypadki braku uwzględnienia: a/ wyników klasyfikacji semestralnej za ostatni semestr nauki słuchacza lub ocen wyników klasyfikacji końcowej; b/ daty i przyczyny opuszczenia szkoły oraz c/ faktycznej daty opuszczenia szkoły, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*; 5/ słuchacze byli klasyfikowani i promowani na podstawie uchwał Rady Pedagogicznej.

(akta kontroli str. 26-27, 282-288, 469-480, 832-1041)

3. Pracownicy Liceum wprowadzali do SIO dane identyfikacyjne słuchaczy²⁵ oraz dane dziedziczone w związku z nauką w Liceum²⁶. W wyniku sprawdzenia poprawności, kompletności i zgodności ze stanem faktycznym wprowadzonych do tego systemu danych dotyczących 40 słuchaczy, których dokumentacja była objęta kontrolą, stwierdzono, że dane dziedziczone w zakresie: dat przypisania słuchaczy do oddziału, statusu słuchaczy i semestru nie były zgodne z dokumentacją przebiegu nauczania. W badanej próbie wystąpiły przypadki niezarejestrowania osób będących słuchaczami Liceum, jak też przypadki niewyrejestrowania z SIO osób niebędących już słuchaczami Liceum. Ustalenia te opisane zostały w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 26-27, 461-462, 644-1041)

4. W latach 2019-2022 stawki dotacji na jednego słuchacza, kształconego w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych na terenie Miasta Opola w formie zaocznej, wyniosły odpowiednio: 86,34 zł, 91,75 zł, 72,48 zł i 64,40 zł. Liceum, w latach 2019-2022, otrzymało od Urzędu Miasta Opole łącznie 437 307,94 zł (393 93,19 zł dotacji za uczestnictwo uczniów w zajęciach oraz 43 504,75 zł dotacji za efekty kształcenia²⁷), z tego: 1/ w 2019 r. - 66 309,12 zł; 2/ w 2020 r. - 112 393,75 zł, 3/ w 2021 r. - 127 129,92 zł oraz 4/ w 2022 r. - 131 475,15 zł. W latach 2019-2022 Liceum rozliczyło dotacje w łącznej wysokości 401 974,77 zł, z tego: 1/ w 2019 r. - 57 934,14 zł, 2/ w 2020 r. - 102 393 zł, 3/ w 2021 r. - 117 127 68 zł oraz 4/ w 2022 r. - 124 519,95 zł²⁸. Badanie dokumentacji przebiegu nauczania 40 słuchaczy

²⁰ O których mowa w odpowiednio w: 1/ § 4 ust. 5; 2/ § 8 ust. 1; 3/ § 17 pkt 3; 4/ § 17 pkt 1 lit. a oraz 5/ § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1646, ze zm.) – dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

²¹ Badaniem objęto: 37 dzienników lekcyjnych, 57 arkuszy ocen słuchacza oraz księgę słuchaczy.

²² Wybranych w sposób celowy spośród słuchaczy, którzy rozpoczęli naukę w Liceum w okresie objętym kontrolą.

²³ Zgodnie z § 8 ust. 2 i 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

²⁴ Wpis ręczny planu na stronie oznaczonej *Semestralny plan zajęć edukacyjnych*.

²⁵ O których mowa w art. 11 ustawy o SIO.

²⁶ O których mowa w art. 14 ustawy o SIO.

²⁷ Za 18 słuchaczy.

²⁸ W tym: 1/ 81 015,20 zł dotacji za uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych oraz 2/ 43 504,75 zł dotacji za efekty kształcenia – wypłaconych 19 stycznia oraz 23 listopada 2022 r.

wykazało, że w związku z ich uczestnictwem w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, w latach 2019-2022²⁹, Liceum uzyskało łącznie 22 408,25 zł, z tego: 1/ w 2019 r. - 1 467,78 zł, 2/ w 2020 r. - 10 367,75 zł; 3/ w 2021 r. - 8 189,92 zł i 4/ w 2022 r. - 2 382,80 zł.

(akta kontroli str. 5, 28-29, 153-156, 166-185, 405-411)

Analiza obecności 40 słuchaczy na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych³⁰ wykazała, że w 17 przypadkach Liceum pobrało dotację w prawidłowej wysokości (łącznie za 107 miesięcy). Przypadki pobrania przez Liceum nadmiernej dotacji zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W wyniku ww. badania ustalono również, że do dotacji nie wykazano dziewięciu słuchaczy³¹, którzy: 1/ spełnili warunek uczestnictwa w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o którym mowa w art. 26 ust. 2 ufo (dotyczyło to ośmiu słuchaczy łącznie w 12 miesiącach); 2/ spełnili ww. warunek frekwencji w lutym 2020 r., dla dotacji za okres od 1 marca do końca sierpnia 2020 r. (dotyczyło to dwóch słuchaczy łącznie w 12 miesiącach)³²; 3/ spełnili ww. warunek frekwencji w danym miesiącu w odniesieniu do okresu, w którym danego ucznia nie obejmowało ograniczenie funkcjonowania szkół³³, dla dotacji za miesiące, w których obowiązywało ograniczenie funkcjonowania Liceum³⁴ (dotyczyło to jednego słuchacza łącznie w czterech miesiącach). Powyższe skutkowało zaniżeniem dotacji w łącznej wysokości 1 850,34 zł³⁵. Kwota zaniżonej dotacji stanowiła 8,3% łącznej kwoty dotacji pobranej na słuchaczy w badanej próbie.

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że powyższe wynikało z: 1/ braku zaznaczenia formuły „Ekstra”, zamiast formuły „Brak”, co skutkowało nienaliczeniem dotacji za słuchaczy. Stan ten wynikał z niewiedzy o możliwości zastosowania formuły „Ekstra” w konkretnych przypadkach oraz braku dodatkowych szkoleń z Urzędu Miasta Opole; 2/ szybko zmieniającymi się przepisami w związku z czasowym ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. W ślad za często zmieniającymi się przepisami nie szły interpretacje ustawodawców, jak je stosować w praktyce; 4/ z przeoczenia osoby wprowadzającej dane do systemu Vulcan.

(akta kontroli str. 408-411, 561-569, 584-585)

Porównanie liczby osób uczestniczących w dwóch godzinach zajęć z języka angielskiego oraz zapisów na listach obecności³⁶ wykazało, że liczba słuchaczy wykazana w listach obecności była wyższa od faktycznej liczby uczestników zajęć³⁷. Dyrektor Liceum wyjaśniła, że ww. różnica wynikała z niedopatrzania słuchacza.

(akta kontroli str. 523-541)

²⁹ W latach szkolnych 2018/2019 – 2022/2023.

³⁰ Na podstawie podpisów na listach obecności.

³¹ Tj. 22,5% badanej dokumentacji przebiegu nauczania słuchaczy, którzy spełnili warunek uczestnictwa w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć w danym miesiącu.

³² Zgodnie z § 10 ust. 1 i ust. 1a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz.493 ze zm.).

³³ Zgodnie z § 10 ust. 9 i ust. 9a ww. rozporządzenia.

³⁴ Na podstawie §1a ust.1 Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 186, ze zm.). Dalej: rozporządzenie w sprawie ograniczenia funkcjonowania w związku z COVID-19.

³⁵ W 2019 r. 604,38 zł, w 2020 r. 1 101 zł i w 2021 r.144,99 zł.

³⁶ Oględziny zajęć edukacyjnych przeprowadzono 4 czerwca 2023 r. Osoba, której Dyrektor Liceum powierzył zastępstwo na czas swojej nieobecności, została poinformowana o oględzinach bezpośrednio przed ich przeprowadzeniem.

³⁷ Podczas oględzin, na zajęciach z j. angielskiego obecnych było 20 osób (lekcja 6) oraz 19 osób (lekcja 7), natomiast z dziennika lekcyjnego wynikało, że w zajęciach tych uczestniczyło odpowiednio: 21 i 20 osób

5. W trakcie kontroli NIK skierowano pytania do 40 osób, których dokumentację objęto badaniem, w sprawie ich faktycznego uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w Liceum dotyczące³⁸. W złożonych oświadczeniach 11 osób³⁹ potwierdziło, że faktycznie byli uczniami Liceum w wybranym okresie oraz podało, że listy obecności podpisywały podczas zajęć⁴⁰. Pozostałe 29 osób nie odpowiedziało na prośbę o informację.

(akta kontroli str. 388-404)

Dziewięć z ww. 40 słuchaczy, w miesiącach, w których Liceum wykazywało je do dotacji, było jednocześnie słuchaczami w innych liceach⁴¹ bądź szkołach policealnych⁴². Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie kontroli NIK od organów dotujących oraz szkół, w sześciu przypadkach⁴³ szkołom tym nie udzielono dotacji za okres pokrywający się z okresem nauki w Liceum. W pozostałych trzech przypadkach otrzymano i rozliczono dotację na słuchacza również w innych szkołach, w miesiącach: 1/ wrzesień 2020 r.⁴⁴; 2/ październik 2020 r.⁴⁵ oraz 3/ luty-kwiecień 2021 r.⁴⁶. Zajęcia w ww. okresach, z wyjątkiem września 2020 r., w związku z pandemią COVID-19 i ograniczeniem funkcjonowania szkół w Liceum, odbywały się w formie zdalnej.

(akta kontroli str. 289-299, 302-349, 375-376, 402-404)

6. Na podstawie badania dokumentacji przebiegu nauczania dziesięciu absolwentów Liceum oraz zaświadczeń wydanych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu stwierdzono, że uczniowie wykazani przez Liceum do organu dotującego, w celu uzyskania dotacji za efekt kształcenia, spełnili warunki określone w art. 26 ust. 5 pkt 1 ufzo, tj. ukończyli Liceum i otrzymali świadectwo dojrzałości.

(akta kontroli str. 26-27, 148-152, 350-351)

Naukę w Liceum na semestrze VI, kończącym się w kwietniu 2022 r., pobierało 50 słuchaczy⁴⁷, w tym 10 słuchaczy od I semestru, natomiast 40 słuchaczy zostało

³⁸ Ponadto 1 sierpnia 2023 r. w wyniku podjętej próby kontaktu telefonicznego z 17 osobami, które nie odpowiedziały na pismo NIK, trzy osoby potwierdziły, że były słuchaczami Liceum.

³⁹ Z wyjątkiem jednej osoby, która oświadczyła, że zapisała się w październiku 2020 r. i nie uczestniczyła w żadnych obowiązkowych zajęciach (także w formie zdalnego nauczania).

⁴⁰ Z wyjątkiem zajęć zdalnych (uczniowie logowali się do systemu „COSINUS” i pobierali materiały edukacyjne).

⁴¹ W Poznaniu (Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych „Cosinus Plus”) – jeden słuchacz; we Wrocławiu (Zaoczne Liceum Ogólnokształcące „Cosinus”) – jeden słuchacz; w Opolu (Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych „Żak”) – czterech słuchaczy; w Toruniu (Zaoczne Liceum Ogólnokształcące „Cosinus”) – jeden słuchacz.

⁴² W Gdyni (Publiczna Szkoła Policealna „Cosinus Plus”) – jeden słuchacz oraz w Opolu (Policealna Szkoła „Cosinus”) – jeden słuchacz.

⁴³ Dotyczących słuchaczy Liceum zapisanych jednocześnie do Liceum oraz szkół w Gdyni, w Poznaniu, we Wrocławiu oraz w Opolu.

⁴⁴ Na słuchacza, który według informacji Dyrektora Szkoły nie był słuchaczem Zaocznego Liceum Ogólnokształcącego „Cosinus” w Toruniu (kwota pobranej dotacji wyniosła 91 zł według informacji Toruńskiego Centrum Usług Wspólnych) oraz 91,75 zł pobranej dotacji przez Liceum, według informacji z Urzędu Miasta Opole (organu dotującego).

⁴⁵ Na słuchacza zapisanego do Policealnej Szkoły „Cosinus” w Opolu. Kwota pobranej dotacji przez Policealną Szkołę „Cosinus” w Opolu wyniosła 122 zł, a kwota pobrana przez Liceum - 91,75 zł. Według informacji przekazanej przez Liceum Pan K.N. był słuchaczem Policealnej Szkoły „Cosinus” na kierunku Technik Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Dotacja omyłkowo została pobrana w Liceum – w systemie rozliczającym dotację V-edukacja Vulcan została wpisana frekwencja 0% jednak przez błąd pracownika zaznaczona została opcja miesiąc poprzedni – „TAK”, co oznacza pobranie dotacji.

⁴⁶ Na słuchacza zapisanego do Liceum Ogólnokształcącego „Żak” w Opolu. Według informacji z Urzędu Miasta Opole kwota dotacji pobranej przez Liceum Ogólnokształcące „Żak” oraz przez Liceum wyniosła po 217,44 zł, .

⁴⁷ 50 słuchaczy pobierało naukę na I semestrze (IX.2019-I.2020), z czego 21 słuchaczy otrzymało promocję na semestr II zaś 29 słuchaczy zostało skreślonych z listy słuchaczy bądź zrezygnowało; 23 słuchaczy pobierało naukę na II semestrze (II.2020-VI.2020) w tym dwóch nowo dopisanych, z czego 12 słuchaczy otrzymało promocję na semestr III (11 słuchaczy skreślonych z listy słuchaczy bądź zrezygnowało); 71 słuchaczy pobierało naukę na semestrze III (IX.2020-I.2021), w tym 59 nowo zapisanych, z czego 33 słuchaczy otrzymało promocję na semestr IV (15 słuchaczy skreślonych z listy słuchaczy bądź zrezygnowało); 48 słuchaczy pobierało naukę na semestrze V (IX.2021-I.2022), w tym 21 nowo zapisanych, z czego 45 słuchaczy otrzymało promocję na semestr VI (14 słuchaczy skreślonych z listy bądź zrezygnowało).

dopisanych na semestrach wyższych⁴⁸. Spośród ww. osób Liceum ukończyło 48 słuchaczy, co stanowiło 96% pobierających naukę⁴⁹, natomiast 12 słuchaczy⁵⁰ (tj. 25% słuchaczy, którzy w kwietniu 2022 r. ukończyli Liceum) zdało egzamin maturalny i otrzymało świadectwo dojrzałości.

(akta kontroli str. 26-27, 148-152, 371)

7. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2023 r. Liceum nie było kontrolowane przez Kuratorium Oświaty w Opolu.

(akta kontroli str. 26-27, 148-152, 352-370)

Badanie dokumentacji przebiegu nauczania dwóch oddziałów klasowych⁵¹ z przedmiotu informatyka wykazało, że w Liceum zrealizowano wymaganą liczbę godzin⁵², określoną w szkolnych planach nauczania Liceum dla ww. oddziałów. Plany te były zgodne z ramowym planem nauczania dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie zaocznej, stanowiącym załącznik nr 16 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół⁵³.

(akta kontroli str. 483-505, 559)

Ww. słuchaczom zapewniono prawidłowe warunki kształcenia, tj. odpowiednio wyposażoną pracownię komputerową i pomoce dydaktyczne, co potwierdziły przeprowadzone oględziny⁵⁴. W Liceum przeprowadzano zajęcia informatyki stosownie do zasad określonych w podstawach programowych dla przedmiotu informatyka, stanowiących załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły III stopnia⁵⁵. Słuchacze uczestniczący w trakcie oględzin w zajęciach informatyki⁵⁶ mieli możliwość korzystania z pomocy dydaktycznych⁵⁷. NIK zauważa jednak, że jednoczesne uczestnictwo w stacjonarnych zajęciach informatyki wszystkich słuchaczy Liceum skutkowałoby brakiem dostępu dla części z nich do osobnego komputera.

(akta kontroli str. 506-522)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 22 z 37 badanych dzienników lekcyjnych nie uwzględniono obowiązkowych wpisów, określonych w § 8 ust. 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu

⁴⁸ W tym 19 słuchaczy zostało dopisanych na semestrze III, jeden na semestrze IV, 14 na semestrze V oraz czterech na semestrze VI.

⁴⁹ Z tego 35 słuchaczy złożyło deklarację do przystąpienia do egzaminu maturalnego zdanego w 2022 r.

⁵⁰ Tj. 24% słuchaczy pobierających naukę w semestrze VI kończącym się w kwietniu 2022 r.

⁵¹ Grupy: a/ „Ia” liczącej 22 słuchaczy i b/ „Ib” liczącej 30 słuchaczy w toku nauczania rozpoczętym 1 września 2019 r. (rok szkolny 2019/2020), grupy: a/ „Ia” liczącej 17 słuchaczy i b/ „Ib” liczącej 42 słuchaczy w toku nauczania rozpoczętym 1 września 2020 r. (rok szkolny 2020/2021) – semestr „, oraz grupa „I” liczącej 19 osób – semestr II.

⁵² Przedmiot informatyka w Liceum odbywał się na I semestrze roku szkolnego 2019/2020, na I i II semestrze roku szkolnego 2020/2021.

⁵³ Dz. U. poz. 639, ze zm.

⁵⁴ Protokół z oględzin z dnia 28 lipca 2023 r. Pracownia komputerowa mieściła się w sali nr 36 i wyposażona była w 18 komputerów typu laptop. Wszystkie komputery posiadały zainstalowany system operacyjny oraz pocztę, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny i program do tworzenia prezentacji. W sali zamontowano tablicę interaktywną.

⁵⁵ Dz. U. poz. 467, ze zm.

⁵⁶ Ustalono, że od 10 do 16 słuchaczy uczestniczyło w poszczególnych zajęciach stacjonarnych. Każdy słuchacz podczas zajęć (stacjonarnych) informatyki miał do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do internetu i aplikacji użytkowych.

⁵⁷ Protokół z oględzin elektronicznej platformy edukacyjnej COSINUS, z dnia 12 czerwca 2023 r. Podczas zajęć (zdalnych) dostęp do platformy edukacyjnej możliwy był za pomocą przeglądarki internetowej dla zalogowanych uczestników kształcenia. Platforma edukacyjna oprócz modułu administratora składała się m.in. z modułów 1/ obecności dziennika, 2/ e-learningu, 3/ kontaktu.

nauczania. I tak: a/ w 16 przypadkach, w zestawieniach ocen za semestr nie wpisano ocen lub części ocen; b/ w ośmiu dziennikach lekcyjnych nie wpisano 19 tematów zajęć, a przeprowadzanie zajęć edukacyjnych nie zostało w 11 przypadkach potwierdzone podpisem nauczyciela przeprowadzającego zajęcia.

Dyrektor Liceum wyjaśnił m.in., że: (...) braki wpisów mogły wynikać z natłoku obowiązków oraz czasu ograniczonego funkcjonowania w związku z COVID-19 oraz z równoległym prowadzeniem odrębnej dokumentacji (platforma „MójCosinus” oraz wydruków sporządzanych przez nauczycieli „Dokumentowanie pracy szkoły zaocznej”). Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły okresu czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z COVID-19. Okres ten obciążony był trudnościami nie tylko w związku z izolacją, kwarantannami osób zatrudnionych w Liceum, czy prowadzeniem zajęć w formie e-learningowej, ale i z brakiem przepisów dostosowanych do sytuacji pandemicznej oraz kilkunastokrotnie zmieniającymi się przepisami covidowymi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w sposobie prowadzenia dokumentacji szkolnej przez nauczycieli z kontrolowanego okresu na koniec roku szkolnego 2021/2022 nastąpiło rozwiązanie umów z wszystkimi nauczycielami. Nadmienić należy, iż w związku ze stwierdzonymi przez organ prowadzący szkołę licznymi nieprawidłowościami w prowadzeniu dokumentacji przebiegu nauczania, brakiem nadzoru nad prowadzeniem dokumentacji przebiegu nauczania, poprzedni Dyrektor Liceum, został zwolniony w trakcie roku szkolnego 2021/2022.

(akta kontroli str. 467-482, 832-1044)

2. Liceum nie wywiązało się z obowiązku realizowania obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w semestralnych planach zajęć, co stanowiło naruszenie art. 14 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe. W badanym okresie, w trzech dziennikach lekcyjnych brakowało wpisów dotyczących obowiązkowych zajęć (przedmiotów) ujętych w szkolnych planach nauczania⁵⁸. Ponadto w siedmiu dziennikach lekcyjnych dokonano wpisów zajęć (przedmiotów, tematyk), potwierdzonych podpisami nauczycieli prowadzących zajęcia, które nie były ujęte w rocznych planach nauczania⁵⁹, w tym języka niemieckiego, który nie został uwzględniony w żadnym planie nauczania⁶⁰. W 29 dziennikach lekcyjnych stwierdzono natomiast różnice pomiędzy liczbą zrealizowanych godzin poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do liczby godzin tych przedmiotów w szkolnych planach nauczania⁶¹.

Stwierdzono również rozbieżności pomiędzy: 1/ liczbą zajęć w semestralnych planach zajęć wykazanymi w dziennikach lekcyjnych⁶² a liczbą zajęć w szkolnych planach nauczania (w jednym dzienniku lekcyjnym); 2/ ogólną liczbą zajęć (godzin) wykazaną w dziennikach lekcyjnych a ogólną liczbą zajęć (godzin) w szkolnych planach nauczania (w 27 dziennikach lekcyjnych)⁶³. Dyrektor Liceum wyjaśniła m.in., że: *Na podstawie analizowanej dokumentacji z okresu 2018-2022 Liceum można zauważyć, że ówczesna Dyrektor Szkoły realizowała w przypadku*

⁵⁸ Dotyczyło geografii, biologii, podstaw przedsiębiorczości oraz wos-u (oddział I/II semestr 2019/2020); wos-u (oddział II semestr 2018/2019); wos-u, podstaw przedsiębiorczości, biologii, j. polskiego, j. angielskiego, geografii oraz historii i społeczeństwa (oddział II/III semestr 2019/2020).

⁵⁹ Dotyczyło historii i społeczeństwa (oddział IV/V semestr 2020/2021); historii, wos-u, chemii, fizyki oraz biologii (oddział IIIb/IVb semestr 2020/2021); biologii (oddział II/IVa semestr 2019/2020); chemii (oddział III/IV semestr 2018/2019); geografii, historii, historii i społeczeństwa, chemii i fizyki (oddział II/III semestr 2019/2020).

⁶⁰ Oddział V, semestr 2021/2022, oddział IIIa/IV semestr 2020/2021.

⁶¹ Tj. liczba godzin zrealizowanych przedmiotów była większa (od 1h do 14 h) lub mniejsza (od 1 do 21 h) od wskazanych godzin w szkolnych planach nauczania.⁶² Wpis planu w dzienniku lekcyjnym na stronie oznaczonej *Semestralny plan zajęć edukacyjnych*.

⁶² Wpis planu w dzienniku lekcyjnym na stronie oznaczonej *Semestralny plan zajęć edukacyjnych*.

⁶³ Wpis ogólnej liczby konsultacji na stronie oznaczonej *Tematyka i realizacja zajęć obowiązkowych*.

dostrzeżenia braków w realizacji przedmiotów objętych planem nauczania w danym semestrze: egzamin klasyfikacyjny dla słuchaczy kończących szkołę (dotyczy to trzech na 46 oddziałów kontrolowanych) bądź realizację na semestrze programowo wyższym. Brak oznaczenia w szkolnym planie nauczania jaki język obcy realizowany jest dla słuchaczy i wyjaśnień o podziale wyników mogło z niedopatrzenia Dyrektora. Warto zauważyć, iż dzienniki lekcyjne od okresu jesień 2021 r. zawierają jedynie drobne nieprawidłowości lub jest ich całkowity brak, co stanowi potwierdzenie słuszności zmian na stanowisku Dyrektora Liceum.

(akta kontroli str. 467-482, 832-1045)

3. Wpisów w ośmiu z 57 badanych arkuszy ocen słuchaczy dokonywano niezgodnie z zasadami określonymi w § 14 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania, gdyż: 1/ w siedmiu arkuszach brak było wyników klasyfikacji semestralnej za ostatni semestr nauki słuchacza bądź wyników klasyfikacji; 2/ w trzech arkuszach brak było daty i przyczyny opuszczenia Liceum; 3/ w jednym arkuszu brak było faktycznej daty opuszczenia szkoły. Stosownie do § 14 ust. 2 rozporządzenia wpisów w arkuszu ocen ucznia albo słuchacza dokonuje się na podstawie danych zawartych odpowiednio w księdze uczniów, księdze słuchaczy, dzienniku lekcyjnym, protokołach egzaminów semestralnych, protokołach egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych, protokołach sprawdzianów wiadomości i umiejętności, protokołach z prac komisji powołanej w celu ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, protokołach zebrań rady pedagogicznej, informacji o wyniku egzaminu ósmoklasisty albo o zwolnieniu z tego egzaminu przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, informacji o wyniku egzaminu zawodowego albo o zwolnieniu z tego egzaminu przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, a także innych dokumentach potwierdzających dane podlegające wpisowi. Dyrektor Liceum wyjaśnił m.in., że: *Prawdopodobnie nieprawidłowości wynikały z braku rzetelności lub przeoczenia w prowadzeniu dokumentacji szkolnej (arkuszach ocen słuchaczy – osiem przypadków) przez ówczesną dyrektor szkoły. Warto zauważyć, że skala osiem, w stosunku do 57 kontrolowanych arkuszy i ilości słuchaczy w całym Liceum nie jest zjawiskiem masowym, a jedynie ma charakter pojedynczych przypadków. (...) W nawiązaniu do wyjaśnień już składanych, Pani (...) w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami została zwolniona w trakcie roku szkolnego 2021/2022. Liceum zobowiązuje się do rzetelności w prowadzeniu dokumentacji szkolnej oraz poprawienia stwierdzonych błędów.*

(akta kontroli str. 546-557, 1046-1047)

4. Pracownicy Liceum nie wywiązali się z obowiązku sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w SIO, co stanowiło naruszenie art. 111 w związku z art. 91 ustawy o SIO. Wprowadzane do SIO dane dziedzinowe 25 słuchaczy⁶⁴ Liceum nie były zgodne z dokumentacją przebiegu nauczania, tj.: 1/ w 34 przypadkach brak było wpisu w SIO dotyczącego przypisania do oddziału, mimo że słuchacz figurował w danym okresie w księdze słuchaczy (dotyczyło 16 słuchaczy); 2/ w 11 przypadkach wykazana w SIO data przyjęcia lub skreślenia słuchacza z Liceum była niezgodna z datą odpowiednio rozpoczęcia przypisania słuchacza do oddziału lub datą zakończenia przypisania słuchacza do oddziału (dotyczyło 10 słuchaczy), 3/ w czterech przypadkach w SIO wskazano błędny status słuchacza (dotyczyło czterech słuchaczy), 4/ w dwóch przypadkach w SIO wskazano inną klasę (semestr) niż ten, do którego słuchacz faktycznie był zapisany (dotyczyło jednego słuchacza) oraz 5/ w jednym przypadku do oddziału przypisano osobę w okresie, w którym nie była słuchaczem Liceum.

⁶⁴ Z 40 słuchaczy, których dokumentacja była objęta kontrolą.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 w zw. z art. 91 ust. 1 ustawy o SIO podmioty prowadzące bazy danych oświatowych obowiązane są do sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych przez nie w bazach danych oświatowych, z wyjątkiem danych, które zostały przekazane z innych baz danych oświatowych. Podmiot zobowiązany do przekazywania danych do bazy danych SIO, który stwierdził nieprawdziwość danych przekazanych do bazy danych SIO, jest obowiązany niezwłocznie przekazać do bazy danych SIO zmodyfikowane dane.

Dyrektor wyjaśniła, że: *Nieścisłości w danych zawartych w SIO, w stosunku do prowadzonej dokumentacji przebiegu nauczania, prawdopodobnie wynika z wielości zadań związanych z organizacją roku szkolnego, dużym naborem słuchaczy do szkoły, szybko zmieniającymi się warunkami w związku z czasowym ograniczeniem funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, jak również, możliwe, że z niedbałego prowadzenia aplikacji przez ówczesnego Dyrektora Szkoły (...). (...) w związku ze stwierdzonymi przez organ prowadzący szkołę nieprawidłowościami w Liceum została zwolniona w trakcie roku szkolnego 2021/2022. Jednocześnie aktualny Dyrektor Szkoły zobowiązuje się do szczegółowej weryfikacji i działań naprawczych. Za termin wykonania, tj. usunięcia zweryfikowanych nieprawidłowości (sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym), wskazuje termin 20 listopada 2023 r.*

(akta kontroli str. 26-27, 461-466)

5. Dyrektor Liceum, wbrew wymogom określonym w art. 26 ust. 2 ufzo oraz przepisom określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁶⁵, wykazała do dotacji: 1/ siedem osób, które nie były słuchaczami Liceum w miesiącach, za które zostały zgłoszone do dotacji, 2/ ośmiu słuchaczy, którzy nie spełnili warunku uczestnictwa w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o którym mowa w art. 26 ust. 2 ufzo; 3/ dwóch słuchaczy, którzy nie spełnili ww. warunku frekwencji w danym miesiącu w odniesieniu do okresu w którym danego ucznia nie obejmowało ograniczenie funkcjonowania szkoły, dla dotacji przekazanych za miesiące, w których obowiązywało ograniczenie funkcjonowania Liceum⁶⁶ – dotyczyło to dwóch słuchaczy w łącznie czterech miesiącach (§ 10 ust. 9 i ust. 10 rozporządzenia); 4/ nie spełnili obowiązku frekwencji w lutym 2020 r., dla dotacji przekazanych za okres od 1 marca do końca sierpnia 2020 r. – dotyczyło to dwóch słuchaczy w łącznie czterech miesiącach (§ 10 ust. 1 i ust. 1a rozporządzenia). Powyższe skutkowało pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości, w łącznej kwocie 2 076,81 zł⁶⁷.

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że: *Powyższe nieprawidłowości wynikały: 1/z przeoczenia ówczesnego dyrektora w trakcie wyliczenia frekwencji słuchaczy a kolejno wprowadzania danych do systemu Vulcan. W nawiązaniu do wyjaśnień już składanych, Pani (...) w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami została zwolniona w trakcie roku szkolnego 2021/2022; 2/z szybko zmieniających się przepisów w związku z czasowym ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. W ślad za często zmieniającymi się przepisami nie szły interpretacje*

⁶⁵ Dz. U. poz. 493, ze zm. Dalej rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań.

⁶⁶ Na podstawie §1a ust. 1 rozporządzenia w sprawie ograniczenia funkcjonowania w związku z COVID-19.

⁶⁷ W tym: w 2020 r. 1 376,25 zł, w 2021 r. 507,36 zł i w 2022 r. 193,20 zł.

ustawodawców, jak je stosować w praktyce; 3/z powodu braku rzetelności w prowadzeniu dokumentacji szkolnej przez dyrektora szkoły. Słuchacze byli omyłkowo promowani, następnie skreślani co powodowało nieprawidłowe wprowadzenie do systemu Vulcan. Niosło to za sobą konsekwencje w prawidłowym wpisaniu słuchaczy do systemu Vulcan.

(akta kontroli str. 408-411, 561-569, 584-585)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia realizację przez Liceum zadań związanych z pobieraniem dotacji na słuchaczy, którzy nie spełnili warunku uczestniczenia w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącu. Przeprowadzone na próbie badanie wykazało, że Liceum wykazywało do dotacji za uczestnictwo w zajęciach słuchaczy (17 na 40 słuchaczy, których dokumentację objęto kontrolą), mimo niespełnienia przez nich warunku 50% frekwencji na zajęciach. Powyższe skutkowało pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 2,1 tys. zł. Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braków w prowadzonej dokumentacji przebiegu nauczania (w 27 dziennikach lekcyjnych na 37 zbadanych oraz w ośmiu arkuszach ocen na 57 zbadanych) oraz niezgodności danych wprowadzonych do SIO z dokumentacją przebiegu nauczania (w przypadku 25 słuchaczy na 40 zbadanych).

W Liceum, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, prawidłowo wykazywano do dotacji za efekty kształcenia absolwentów szkoły, a także zapewniono słuchaczom odpowiednie warunki realizacji kształcenia.

OBSZAR

2. Wykorzystanie dotacji

Opis stanu faktycznego

1. W kontrolowanym okresie rozliczenia wykorzystania dotacji dokonywał organ prowadzący. Kwoty dotacji wykorzystanej przez Liceum w latach 2019-2022, wyniosły odpowiednio: 57 934,14 zł⁶⁸, 102 393 zł⁶⁹, 117 127,68 zł⁷⁰ oraz 124 519,95 zł⁷¹.

(akta kontroli str. 28-29, 153-156, 166-182, 412-429)

Kontroli poddano wybrane⁷² wydatki na: zakup materiałów i wyposażenia, zakup artykułów administracyjno-biurowych, zakup usług pozostałych oraz wydatki ponoszone na wynajem pomieszczeń udokumentowane fakturami, na łączną kwotę 394 294,73 zł. Z ww. kwoty 140 796,51 zł⁷³ sfinansowano ze środków dotacji.

⁶⁸ W tym: a/ wynagrodzenia dla nauczycieli 21 047,79 zł, b/ wynagrodzenia pozostałych pracowników 15 831,60 zł, c/ pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy) 5 235,67 zł, d/ wynajem pomieszczeń 9 220,70 zł oraz e/ fakultety przygotowujące do matury 6 598,38 zł.

⁶⁹ W tym: a/ wynagrodzenia dla nauczycieli 21 728,85 zł, b/ wynagrodzenia pozostałych pracowników 33 829,27 zł, c/ pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy) 9 142,34 zł; d/ wynajem pomieszczeń 20 537,80 zł, e/ zakup artykułów administracyjno-biurowych 485,43 zł, f/ pozostałe usługi obce 16 592,51 zł oraz g/ zakup wyposażenia i sprzętu 76,80 zł.

⁷⁰ W tym: a/ wynagrodzenia dla nauczycieli 26 342,16 zł, b/ wynagrodzenia pozostałych pracowników 36 962,98 zł, c/ pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy) 10 250,58 zł, d/ wynajem pomieszczeń 27 113,05 zł, e/ zakup artykułów administracyjno-biurowych 1 449,99 zł, oraz f/ pozostałe usługi obce 15 008,92 zł.

⁷¹ W tym: a/ wynagrodzenia dla nauczycieli 29 262,23 zł, b/ wynagrodzenia pozostałych pracowników 13 287,63 zł, c/ pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy) 8 626,64 zł, d/ wynajem pomieszczeń 40 811,06 zł oraz e/ pozostałe usługi obce 32 532,39 zł.

⁷² W sposób celowy (w okresie objętym kontrolą organ prowadzący Liceum z otrzymanych dotacji nie rozliczał pomocy naukowych, książek i innego wyposażenia oraz środków trwałych).

⁷³ W 2019 r.: dwie faktury na łączną kwotę 28 690,61 zł, z czego 8 738,58 zł sfinansowano ze środków dotacji (najem pomieszczeń dydaktycznych oraz zakup usług obcych (fakultety przygotowujące do matury)). W 2020 r.: dziewięć faktur na zakup usług pozostałych na łączną kwotę 18 631,29 zł, z czego 16 592,51 zł sfinansowano ze środków dotacji (usługi telekomunikacyjne, usługi pocztowe, usługi kadrowo-płacowe, usługi księgowość oraz najem systemów: edukacyjnej, INFOS oraz *Mój Cosinus*); W 2021 r.: 20 faktur na zakup usług pozostałych oraz za najem pomieszczeń dydaktycznych na łączną kwotę 113 264,09 zł, z czego 42 121,97 zł sfinansowano ze środków dotacji (usługi telekomunikacyjne, usługi pocztowe, usługi kadrowo-płacowe, usługi księgowość, konserwacja koparki, wymiana materiałów, kompleksowa obsługa BHP oraz najem pomieszczeń). W 2022 r.: 10 faktur na łączną kwotę 233 708,74 zł, z czego 73 343,45 zł sfinansowano ze

Dokumenty przedkładane do potrzeb rozliczenia dotacji organowi dotującemu spełniały wymogi określone w uchwałach Rady Miasta Opola⁷⁴. Zgodnie z art. 35 ust. 3 ufoz wydatki poniesiono w roku budżetowym, na który została udzielona dotacja.

(akta kontroli str. 166-182, 187-278, 412-429, 1050-1193)

Fundacja, jako organ prowadzący Liceum, w rozliczeniach dotacji za lata 2019-2022 wykazywała wydatki dotyczące pozostałych usług obcych, których realizację powierzała podmiotom zewnętrznym. Podmioty te nie były faktycznymi wykonawcami przyjętych do realizacji usług, a jedynie pośredniczyły w ich wykonywaniu przez inne osoby prawne, tj.: 1/ Fundację Equamp-Fiz ul. Wólczańska 4a w Łodzi w zakresie fakultetów przygotowujących do matury w 2019 i 2022 r.⁷⁵; 2/ Sanszi Sp. z o.o. S. K. w Łodzi, ul. Wólczańska 4a w zakresie najmu pomieszczeń dla Liceum⁷⁶. Według danych KRS ww. podmioty mają siedzibę w Łodzi pod tym samym adresem i są powiązane osobowo lub kapitałowo ze sobą i z organem prowadzącym szkołę⁷⁷.

(akta kontroli str. 166-185, 187-278, 412-457, 570-583)

Radca Prawny Fundacji⁷⁸ wyjaśnił m.in., że: (...) *W zakresie wskazanych usług przez ww. podmioty, podmioty te faktycznie realizowały usługi objęte przedmiotem umowy na rzecz Fundacji zgodnie z zawartymi umowami. Wyjaśniając szczegółowo zasadność zlecenia Fundacji Equamp-Fiz fakultetów przygotowujących do matury wskazać należy, iż powodem zawarcia umów o świadczenie tychże usług edukacyjnych pomiotowi zewnętrznemu było oddzielenie w procesie kształcenia zajęć obowiązkowych realizowanych w ramach podstawy programowej, od zajęć nieobowiązkowych, które były wprowadzone do szkoły do poprawy efektywności kształcenia. W celu uniknięcia ewentualnych zarzutów organów kontrolnych jest jakoby zajęcia nieobowiązkowe służą zwiększeniu frekwencji słuchaczy (a co za tym idzie zwiększenie kwoty dotacji), w ocenie Fundacji zasadne było zlecenie prowadzenia zajęć dodatkowych innemu podmiotowi (...). W przypadku usług najmu pomieszczeń dla Liceum wskazać należy, że Spółka ta zapewnia pomieszczenia z przeznaczeniem na działalność oświatową, dysponując odpowiednimi odbiorami. Przystosowania pomieszczeń na potrzeby szkoły często wymaga odpowiednich modernizacji przekraczających swoim zakresem zwykłe prace remontowe i związanych z tym nakładów finansowych. Dotacja otrzymana przez Liceum, mogłaby nie być wystarczająca na pokrycie takowych kosztów, szczególnie, iż musu pokrywać bieżące koszty funkcjonowania placówki. Dodatkowym problemem mogłoby okazać się rozliczenie z dotacji wszelkich wymaganych na nieruchomości nakładów, które organ dotujący w razie kontroli mógłby potraktować nie jako wydatki bieżące, ale jako inwestycje i jak takie nie możliwe do rozliczenia z dotacji.*

(akta kontroli str. 586-643, 1048-1049)

środków dotacji (usługi pocztowe, usługi kadrowo-płacowe, usługi księgowo, administracyjna obsługa biura, najem pomieszczeń oraz fakultety przygotowujące do matury).

⁷⁴ Nr LIV/1075/17 z 28 grudnia 2017 r. i nr XXVIII/57/20 z 2 lipca 2020 r.

⁷⁵ Umowa o świadczenie usług edukacyjnych z 15 marca 2019 r. za łącznie 24 000 zł oraz umowa o świadczenie usług edukacyjnych z 1 lutego 2022 r. za łącznie 60 000 zł. Zleceniobiorca miał zapewnić m.in. wykonanie umów przy udziale osób posiadających kwalifikacje wymagane dla nauczycieli (...).

⁷⁶ Umowa podnajmu: 1/ z 31 grudnia 2019 r. za 28 700zł netto rocznie; 2/ z 31 grudnia 2020 r. za 70 000 zł netto rocznie, aneksowana 1 i 12 lipca.2021 r. odpowiednio w zakresie czasu obowiązywania oraz wynagrodzenia – 79 200 zł netto rocznie od 1 stycznia 2022 r.

⁷⁷ Poprzez udział tych samych osób fizycznych w organach tych podmiotów (dotyczy Sanszi Sp. z o.o. S. K.).

⁷⁸ Upoważniony do reprezentowania przed wszystkimi sądami, organami władz i administracji państwowej, organami jst, urzędami, instytucjami (...) w zakresie prowadzonej przez Fundację działalności oświatowej (pełnomocnictwo z 3 lipca 2023 r.).

2. W okresie objętym kontrolą w Liceum przeprowadzono tylko jedną kontrolę⁷⁹. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Urzędu Miasta Opole, w dniach od 9 sierpnia do 16 listopada 2022 r., w zakresie weryfikacji zgodności liczby uczniów wykazywanych w miesięcznych sprawozdaniach składanych w Urzędzie Miasta Opola ze stanem faktycznym oraz prawidłowości pobierania dotacji udzielonych Liceum⁸⁰ w latach 2020-2021⁸¹. W ramach ww. kontroli, w dniach 3-4 września 2022 r. oraz 17-18 września 2022 r. przeprowadzono kontrolę faktycznej liczby słuchaczy Liceum. Stwierdzone nieprawidłowości (sporadyczne przypadki) dotyczyły: 1/ podpisywania się słuchaczy na listach obecności w innych miejscach niż powinni⁸²; 2/ podpisywania się słuchaczy na zajęciach w których nie uczestniczyli⁸³. Ww. nieprawidłowości nie wpłynęły na ocenę spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 26 ust. 2 ufzo.

(akta kontroli str. 26-29, 148-156, 352-370)

3 Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor Liceum, organ prowadzący Liceum nie kierował do instytucji zewnętrznych⁸⁴ pism w sprawach związanych z problemami w realizacji przepisów ufzo⁸⁵. Liceum nie uczestniczyło w postępowaniach sądów administracyjnych związanych z pobraniem lub wykorzystaniem dotacji, a także z udzielaniem przez organ dotujący dotacji dla Liceum.

(akta kontroli str. 28-29, 153-156)

W zakresie jednoznaczności przepisów ufzo, Dyrektor wyjaśniła, że nie stwierdziła w żadnym okresie problemów, a organ dotujący nie miał zastrzeżeń co do wydatków dokonywanych z dotacji. Przytaczając wyniki kontroli przeprowadzonej przez pracowników Urzędu Miasta Opola, za lata 2020-2022, w zakresie weryfikacji zgodności liczby uczniów wykazywanych w miesięcznych sprawozdaniach, Dyrektor stwierdziła, iż należy uznać że nie dochodziło do nieprawidłowości w zakresie wykazywania uczestnictwa słuchaczy w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w celu uzyskania dotacji. Wyjaśniła również, że w ramach nadzoru nad prawidłowością wykazywania uczestnictwa uczniów w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych: 1/ prowadziła bieżącą weryfikację podawanych stanów w dzienniku lekcyjnym, 2/ przypominała słuchaczom, podczas wizyt na zjazdach, o obowiązkowej obecności na zajęciach; 3/ informowała nauczycieli o bieżącym monitorowaniu na zajęciach podpisów składanych przez słuchaczy; 4/ zlecała pracownikom sekretariatu, aby przypominali słuchaczom o planowanych zjazdach, poprzez regularny kontakt ze słuchaczami⁸⁶.

(akta kontroli str. 28-29, 153-156)

Prezes Zarządu Fundacji, jako organ prowadzący Liceum, wyjaśniła m.in., że: *Aktualnie nie jest możliwe określenie w jakim stopniu dotacje otrzymywane na słuchaczy liceum umożliwiają pokrycie kosztów funkcjonowania szkoły. Wprowadzona przez Ministerstwo Edukacji i Nauki stawka w kwocie 2,70 zł na słuchacza, który osiągnął 50% frekwencję (nawet przy uwzględnieniu kwoty dotacji za efekt) z pewnością nie umożliwi pokrycia kosztów funkcjonowania Liceum. Dopiero w przyszłym roku będzie można określić, w jakim zakresie zmniejszenie*

⁷⁹ Protokół kontroli z 16 listopada 2022 r.

⁸⁰ Oraz Policealnej Szkole „Cosinus” w Opolu.

⁸¹ Okres objęty kontrolą obejmował lata 2020-2022. Celem kontroli było sprawdzenie zgodności ze stanem faktycznym liczby uczniów wykazywanych w sprawozdaniach przekazywanych przez osobę prowadzącą szkoły ze pośrednictwem platformy internetowej VULCAN oraz sprawdzenie prawidłowości pobrania dotacji udzielonych szkołom w latach 2020-2021.

⁸² Tj. nie przy swoich nazwiskach.

⁸³ Zespół kontrolny zweryfikował liczbę słuchaczy obecnych podczas prowadzonych zajęć poprzez bieżącą kontrolę frekwencji – co potwierdził wykonaniem w ciągu dnia dokumentacji fotograficznej list obecności.

⁸⁴ Np. Ministerstwa Edukacji i Nauki.

⁸⁵ Np. dotyczącymi pobierania lub wykorzystywania środków dotacji.

⁸⁶ Sms przypominający o zjeździe.

comiesięcznych kwot dotacji otrzymywanych przez Liceum, wynikające z pomniejszenia jednostkowej stawki dotacji na słuchacza, umożliwią pokrywanie bieżących kosztów kształcenia oraz jakie będą tego skutki dla szkoły, chociażby w zakresie liczby kandydatów czy organizowania przez szkołę zajęć ponadprogramowych. Już teraz można zauważyć spadek zainteresowania zapisami do kontrolowanej szkoły – biorąc pod uwagę stan faktyczny zapisanych do Liceum od momentu wprowadzenia opłat (luty 2023), uległ on zmniejszeniu. Pomimo wprowadzenia czesnego, które wpłynie także na mniejszą liczbę słuchaczy, szkole nie wystarczy środków na zapewnienie kształcenia na odpowiednim poziomie. Już teraz można założyć, iż szkoła będzie musiała zrezygnować z prowadzonych do tej pory zajęć nadobowiązkowych w postaci, przykładowo zajęć przygotowujących do matury skierowanych do słuchaczy najwyższych semestrów.

(akta kontroli str. 28-29, 153-156, 458-460)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Skontrolowane wydatki przeznaczono na realizację zadań Liceum w zakresie kształcenia, prawidłowo wykazano je w rozliczeniach dotacji oraz poniesiono je w roku na który została przekazana dotacja.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Prowadzenie dokumentacji w sposób zgodny z wymogami rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.
2. Prowadzenie zajęć zgodnie z zakresem przedmiotowym określonym w szkolnych planach nauczania.
3. Skorygowanie w bazie SIO błędnie wprowadzonych danych dziedzinowych słuchaczy.
4. Wykazywanie w informacjach miesięcznych danych o liczbie słuchaczy uczestniczących w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w sposób zgodny z wymogami ufo.
5. Dokonanie, w uzgodnieniu z organem prowadzącym, zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości, wraz z należnymi odsetkami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 6 października 2023 r.

Kontrolerzy

Marlena Przybylak
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Krzysztof Rajczyk
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor
Iwona Zyman

.....
DIREKTOR
Delegatury NIK w Opolu
podpis
Iwona Zyman